

मतदार मदत केंद्रांना (Voter Help Centres)
मुदतवाढ देणे व सदर मतदार मदत केंद्रांवर
बाह्य यंत्रणेद्वारे काम करून घेण्यासाठी
काल्पनिक पदे निर्माण करण्याबाबत....

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक: ईएलआर २०१९/प्र.क्र.३५८/१९/३३,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांक : १५ जुलै, २०२२

- वाचा:** १. भारत निवडणूक आयोगाच्या पत्र क्रमांक- २३/आयडी/२०१२/ईआरएस,
दिनांक ९.४.२०१२.
२. शासन निर्णय क्र. ईएलआर २०१३/प्र.क्र.११६/१३/३३, दिनांक २०.२.२०१३.
३. शासन निर्णय क्र. ईएलआर २०१९/प्र.क्र. ३५८/१९/३३, दिनांक ३१.०३.२०२१.

प्रस्तावना:-

भारत निवडणूक आयोगाच्या संदर्भ क्रमांक १ येथील निर्देशाच्या अनुषंगाने शासनाच्या संदर्भ क्रमांक २ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील ३५९ तालुके व ज्या शहरांमध्ये लोकसंख्येच्या प्रमाणात अधिक केंद्रांची गरज आहे अशा शहरांच्या ९१ ठिकाणी मिळून ४५० मतदार मदत केंद्र (Voter Help Centre) दिनांक १ मार्च, २०१३ ते दिनांक ३१ मार्च, २०१४ या कालावधीसाठी स्थापन करण्यात आली आहेत. मतदार मदत केंद्रांना वेळोवेळी मुदतवाढ देण्यात आली असून संदर्भ क्रमांक ३ अन्वये या ४५० मतदार मदत केंद्रांना दिनांक ३१ मार्च, २०२२ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे.

सदर मतदार मदत केंद्रांना दिनांक ३१ मार्च, २०२३ पर्यंत मुदतवाढ देण्याची व सदर मतदार मदत केंद्रांवर प्रत्येकी एक मनुष्यबळाचे काम (कामाच्या स्वरूपानुसार डाटा एंट्री ऑपरेटर) बाह्य यंत्रणेद्वारे घेण्यासाठी वित्त विभागाच्या निर्देशानुसार काल्पनिक पद निर्माण करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

भारत निवडणूक आयोगाच्या निर्देशाच्या अनुषंगाने शासन निर्णय दि. २०.२.२०१३ अन्वये राज्यात ३५९ तालुके व ज्या शहरांमध्ये लोकसंख्येच्या प्रमाणात अधिक केंद्रांची गरज आहे अशा शहरांच्या ९१ ठिकाणी मिळून ४५० मतदार मदत केंद्र स्थापन करण्यात आली आहेत. सदर मतदार मदत केंद्रांना दि. ०१ एप्रिल, २०२२ ते दि. ३१ मार्च, २०२३ या कालावधीकरीता मुदतवाढ देण्यात येत आहे. तसेच, सदर मुदतवाढीच्या कालावधीकरीता राज्यातील ४५० मतदार मदत केंद्रांवर प्रत्येकी एक यानुसार मनुष्यबळासाठी, कामाच्या स्वरूपानुसार डाटा एंट्री ऑपरेटरची ४५० काल्पनिक पदे निर्माण करून बाह्य यंत्रणेद्वारे काम करून घेण्यास उपसमितीने मान्यता दिली आहे. त्यास अनुसरून राज्यातील ४५० मतदार मदत केंद्रांसाठी प्रत्येकी एक यानुसार डाटा एंट्री ऑपरेटरची ४५० काल्पनिक पदे दि. ०१ एप्रिल, २०२२ ते दि. ३१ मार्च, २०२३ या कालावधीकरीता निर्माण करून ती पदे बाह्य यंत्रणेमार्फत भरण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. शासन निर्णय, दिनांक २० फेब्रुवारी, २०१३ मधील परिच्छेद ४ वगळण्यात येत आहे. तथापि शासन निर्णय, दिनांक २० फेब्रुवारी, २०१३ मधील परिच्छेद ४ वगळता उर्वरित सर्व अटी व शर्ती जशाच्या तशा लागू राहतील.

३. जिल्हाधिकारी व जिल्हा निवडणूक अधिकारी यांनी मतदार मदत केंद्रावरील डाटा एंट्री ऑपरेटरची पदे ही मनुष्यबळ सेवा पुरवठा करणाऱ्या बाह्ययंत्रणेद्वारे भरावीत.

४. बाह्य यंत्रणेद्वारे डाटा एंट्री ऑपरेटरची पदे भरतेवेळी शासनाच्या वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्र.पदनि-२०२२/प्र.क्र.१५/आ.पु.क.,दि.२७ एप्रिल, २०२२ अन्वये व त्यानंतर याबाबत वित्त विभागाने वेळोवेळी दिलेल्या सुचनांचे तंतोतंत पालन करण्यात यावे.

- (अ) बाह्य यंत्रणेद्वारे डाटा एंट्री ऑपरेटरची पदे भरण्यासाठी शासनाने विहीत केलेले नियम व कार्यपद्धती यांचे अनुपालन करणे आवश्यक आहे.
- (आ) बाह्ययंत्रणेद्वारे कामे करून घेण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी व जिल्हा निवडणूक अधिकारी यांनी ज्या बाह्य सेवा पुरवठादार संस्थेकडे काम सोपवावयाचे आहे, त्यांचेसोबत त्याबाबतचा करार करावा. सदर करारात आवश्यकतेनुसार अटी व शर्ती नमुद कराव्यात. या करारामध्ये संबंधित बाह्य सेवा पुरवठादार संस्थेमार्फत काम करणाऱ्या डाटा एंट्री ऑपरेटर यांच्या सेवेचे कोणतेही उत्तरदायित्व शासनावर राहणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी.
- (इ) सदर डाटा एंट्री ऑपरेटर यांना या पदांवर काम केल्यामुळे भविष्यात कोणत्याही प्रकारे शासनाच्या अथवा जिल्हाधिकाऱ्यांच्या आस्थापनेवर नियुक्ती मिळणार नाही किंवा ते या आस्थापनांवर हक्क प्रस्थापित करू शकणार नाहीत, याची पूर्वकल्पना संबंधित बाह्य सेवा पुरवठादार संस्थेस व कर्मचाऱ्यास लेखी स्वरूपात देण्यात यावी व सदर बाबीस संबंधित बाह्य सेवा पुरवठादार संस्था व संबंधित कर्मचाऱ्यांची लेखी संमती घेण्यात यावी.
- (ई) बाह्ययंत्रणेद्वारे भरण्यात आलेले डाटा एंट्री ऑपरेटर हे संबंधित बाह्य सेवा पुरवठादार संस्थेचेच कर्मचारी असतील. त्यामुळे करारामध्ये ठरलेला डाटा एंट्री ऑपरेटरच्या कामाकरीताचा मासिक मोबदला हा संबंधित बाह्य सेवा पुरवठादार संस्थेसच अदा करण्यात यावा.
- (उ) बाह्य सेवा पुरवठादार संस्थेकडून डाटा एंट्री ऑपरेटर यांना किमान रु. १९,०००/- (यामध्ये सर्व अनुज्ञेय असलेले भत्ते, भ. नि. नि., विमा इ. अंतर्भूत आहे) प्रतिमाह इतका मोबदला देण्यात येईल, याची दक्षता घेण्यात यावी. तथापि, वित्त विभागाच्या दि.२७ एप्रिल, २०२२ च्या शासन निर्णयातील निर्णय क्र. १ नुसार, बाह्ययंत्रणेकडून कामे करून घेताना जर अशी कामे नियमितपणे पदनिर्मिती करून केली असता जितका खर्च आला असता, त्या खर्चाच्या कमीत कमी २० ते ३० टक्के इतकी बचत होईल, अशा रितीने करून घेण्याची तरतुद आहे. त्यानुसार याबाबत करार करताना कटाक्षाने दक्षता घेण्यात यावी.

५. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३६५/आपुक, दि.०४ जुलै, २०२२ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर हा शासन निर्णय उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२२०७१५१८१२५६८३०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(म. रा. पारकर)

उप सचिव व सह मुख्य निवडणूक अधिकारी,

महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.

२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधानसचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव, उपमुख्यमंत्री यांचे कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई
४. सर्व मा. विधान परिषद सदस्य/मा. विधानसभा सदस्य, विधानभवन, मुंबई.
५. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
६. सर्व मंत्रालयीन विभागांचे सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव
७. प्रधान सचिव, विधान परिषद /विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
८. विभागिय आयुक्त (सर्व)
९. जिल्हाधिकारी व जिल्हा निवडणूक अधिकारी (सर्व),
१०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)/ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य १, मुंबई
११. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)/ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य २, नागपूर
१२. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
१३. निवासी लेखा परीक्षा, मुंबई,
१४. वित्त विभाग (आपुक कक्ष), मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
१५. सर्व जिल्हा व कोषागार अधिकारी,
१६. कक्ष अधिकारी (कार्यासन-३३- अर्थसंकल्प), सा.प्र.वि., मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२,
१७. निवडनस्ती (कार्यासन-३३)